

RTU studiju kurss "Modulis B1: Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem "Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem»"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1298
Nosaukums	Modulis B1: Sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm ar bērniem "Sociālais darbs ar ģimenēm ar bērniem»
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Pāvels Jurs - Doktors, Profesors
Mācībspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents Undīne Vēvere - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursa mērķis ir veicināt studentu zināšanas par sociālo darbu ar ģimenēm ar bērniem, padziļinot izpratni par dažādu metožu izmantošanu gadījuma vadīšanas procesā, starpprofesionālas un starpinstitucionālas komandas darba organizēšanu, kā arī par valsts ģimenes politikas lomu un nozīmi. Praktisko uzdevumu ietvaros tiek attīstītas studentu argumentācijas prasmes, spēja kritiski izvērtēt pieejamo informāciju un pamatot savu viedokli jautājumos, kas skar sociālo darbu ar ģimenēm ar bērniem un to labklājību. Veiksmīga studiju kursa pabeigšanas rezultātā studenti izprot vides, ģimenes ar bērniem un sabiedrības mijiedarbību, vienlaikus veidojot pieredzi kopienas saliedētības un sociālās vienošanās stiprināšanai.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Padziļināt studentu zināšanas par attiecību modeļiem ģimenēs, to funkcionēšanu un riska faktoriem, vienlaikus veicinot studentu profesionālo kompetenci par sociālo darbu ar ģimenēm ar bērniem, darbu multidisciplinārā komandā un par ģimenes politikas pieejām Latvijā un ārvalstīs. Studiju kursa uzdevumi: 1. Pilnveidot zināšanas par sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem prakses attīstību multiplu sociālo problēmu risināšanā, tai skaitā par sociālo darbu krīzes un ārkārtas situācijas apstākļos. 2. Pilnveidot prasmes apzināt un izvērtēt ģimeņu ar bērniem vajadzības, resursus un pieejamos sociālos pakalpojumus. 3. Veicināt studentu spējas stratēģiski plānot, attīstīt un ieviest sociālos pakalpojumus, programmas un projektus sociālo problēmu risināšanai
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. patstāvīgais darbs. Sociālās problēmas kā atkarības, bezdarbs, vardarbība, komunikācijas problēmas, paaudžu nesaskaņas, prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā trūkums. Studenti pēc izvēles veic konkrētu sociālo problēmu izpēti, izmantojot daudzveidīgus jautājumus: - aprakstīt konkrēto sociālo problēmu; - salīdzināt šo problēmu ar citu problēmu – kas kopīgs, kas atšķirīgs; - veidot asociācijas par konkrēto sociālo problēmu; - analizēt konkrēto sociālo problēmu; - pārliecināt un/vai atrunāt par konkrēto sociālo problēmu (+/- aspekti, argumenti); - konkrētās sociālās problēmas risināšanas iespējas sociālā darbā. Uzdevumi: kritiski izvērtēt pieejamo informāciju un pamatot savu viedokli jautājumos, kas skar sociālo darbu ar ģimenēm ar bērniem un to labklājību, attīstīt studentu argumentācijas prasmes auditorijā. 2. patstāvīgais darbs. Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai. Uzdevumi: veikt individuālu darbu ar metodisko materiālu "Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai" (2015) pieejams: http://www.lbf.lv/content/2020/08/Metodika.pdf Studenti atlasa 20 aktuālākos faktus/informāciju no metodiskā materiāla, katru pamatojot ar argumentiem, piemēriem. Attīstīt studentu argumentācijas prasmes, spēju kritiski izvērtēt pieejamo informāciju un pamatot savu profesionālo viedokli par darbu ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai. 3. patstāvīgais darbs. Sociālo pakalpojumu grozs ģimenēm ar bērniem, to piesaiste un pārraudzība. Uzdevumi: patstāvīgi izveidot pakalpojumu un resursu karti savas organizācijas vai sociālā gadījuma ar ģimenēm ar bērniem vadīšanas ietvaros. Prezentēt rezultātus auditorijā. Pilnveidot studentu prasmi izmantot cilvēkcentrētu pieeju resursu un pakalpojumu nodrošināšanā, izziņot mērķa grupas sociālo problēmu specifiku. Izvērtēt ģimenēm ar bērniem vajadzībām atbilstošu sociālo pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti. 4. patstāvīgais darbs. Sociālā gadījuma ar ģimenēm ar bērniem vadīšanas process. Uzdevumi: izstrādāt ģimenes sadarbības plānu, kas tiek balstīts uz savas prakses gadījumu (nepieciešamības gadījumā tiek iedots), ietverot sadarbības mērķus, uzdevumus, piesaistāmos resursus un speciālistus. Apgūt prasmes veikt mērķa grupas sociālās funkcionēšanas izvērtēšanu, intervences pieejas izvēli un pielietošanu, vienlaikus izmantojot mērķa grupu līdzestības veicināšanu sociālo problēmu risināšanā.

Literatūra	<p>Obligātā/Obligatory:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar ģimenēm ar bērniem. Rīga: Labklājības Ministrija, 2020. – Izgūts https://www.lm.gov.lv/lv/media/7621/download 2. Pērvisa, K., Kross, D., Sanšaina, V. (2018). Bērns jaunā ģimenē. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC. 3. Danfords, N. (2019). Sociālā darba resursi Lielbritānijā. Sociālais darbs Latvijā. [Labklājības ministrijas periodiskais izdevums], 1/2019. (37.–38. lpp.). Izgūts http://lm.gov.lv/upload/socialais_darbs/izdevums_1_2019_gala.pdf 4. Gudzinskiene, V., Augutavicius, R. (2016). The phenomenon of social risk families and its dynamics in Lithuania. Int. Conf. SOCIETY. HEALTH. WELFARE. 2016. SHS Web of Conferences 51, 0300. (2018) https://doi.org/10.1051/shsconf/20185103001 5. Lāss I. (2017) Sīzifa darbs jeb sociālais darbs ar ģimenēm un bērniem Latvijā – aptaujas rezultāti. Sociālais darbs Latvijā. 1/2017. [Labklājības ministrijas periodiskais izdevums], 17.-21.lpp. Izgūts http://adm.lm.gov.lv/upload/lm_istenotie_projekti/2/1_2017_final.pdf <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Roga-Wiles V. (2018). Sociālā darba specializāciju attīstības vēsture un attīstības perspektīva Latvijā. Labklājības ministrijas periodiskais izdevums Sociālais darbs Latvijā., 1/2018., (8-14.lpp.) http://www.lm.gov.lv/upload/lm_istenotie_projekti/izdevums_socialaisdarbslatvija_2018_1.pdf 2. Bite, I., Martinsone, K., Sudraba, V. (zin.red.). (2016). Konsultēšanas un psihoterapijas teorija un prakse [Autoru kolektīva rakstu krājums], Rīga: Zvaigzne ABC, 624 lpp. 3. Augutavicius, R., Sadauskas, J. (2018). Social Work with Family at Social Risk in Lithuania. In M. Lotko (ed.) Social Work Case Analysis: Global Perspective: Collection of articles about experience on case work and social case management of eleven countries. Rīga: Rīga Stradiņš University, 207-244p. Izgūts no https://www.rsu.lv/sites/default/files/book_download/Lotko_Social_Work_Case_Analysis.pdf 4. Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikumi dalībvalstīm CM/Rec(2011)12 par bērnu tiesībām un bērniem un ģimenēm piemērotiem sociālajiem pakalpojumiem. Pieejams LM mājaslapā. 5. Labklājības ministrija. (2025). Pārskati par bērnu stāvokli Latvijā. Izgūts https://www.lm.gov.lv/lv/parskati-par-bernu-stavokli-latvija 6. Ward, Brown, Hyde–Dryden. (2014). Assessing Parental Capacity to Change when Children are on the Edge of Care: an overview of current research evidence. [Pētījuma ziņojums]. UK: Department of Education, 192 lpp. Izgūts https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/330332/RR369_Assessing_parental_capacity_to_change_Final.pdf 7. Papworth C., Caruana D., McGeown N. (2018). Children’s participation toolkit for social workers and early help practitioners. [Metodika sociālajiem darbiniekiem bērna iesaistīšanā sadarbībā un komunikācijā ar bērnu]. UK: East Sussex County Council, 52 p. Izgūts https://www.scrs-tp.org/wp-content/uploads/2018/01/Participationtoolkit-Jan18-update-web.pdf 8. Universālais dizains. Nodibinājums “Apeiron”, [elektroniskie materiāli par universālo dizainu un vides pieejamību], http://www.videspieejamiba.lv/lat/universalais_dizains/ <p>Citi informācijas avoti/Other sources of information:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apine E. (2015). Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai. [Pdf formātā pieejama metodika], Latvijas Bērnu fonds, Izgūts http://www.lbf.lv/content/2016/09/Metodika.pdf 2. Bāriņtiesu likums. (2006). Izgūts https://likumi.lv/doc.php?id=139369 3. Bērnu tiesību aizsardzības likums. (1998). Izgūts https://likumi.lv/ta/id/49096-bernu-tiesibu-aizsardzibaslikums#p67.2 4. Civillikums. (1992). Izgūts https://likumi.lv/doc.php?id=225418 5. Metodiskais materiāls sociālajam darbam ar pilngadīgajām personām ar garīga rakstura traucējumiem. Labklājības ministrijas metodiskais materiāls. Izgūts http://adm.lm.gov.lv/upload/Metodiskais_materials_GRT.pdf
Nepieciešamās priekšzināšanas	Sociālā psiholoģija, attīstības psiholoģija. Profesionālā ētika, kompetence un komunikācija sociālā darba vadībā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ģimenes situācija mūsdienu Latvijā – sociālie, psiholoģiskie, ekonomiskie aspekti. Ģimenes attīstības dažādu posmu raksturojums – jaunā, nobriedušā un ilgdzīvojošā ģimene. Lomu maiņa ģimenē.	8	20	0	0
Ģimenes sociālā funkcionēšana. Ģimeņu modeļi, sociāli psiholoģiskās problēmas ģimenē. Ģimenes attiecību ietekmējošie faktori: - konfliktējošas attiecības vai viena vai otra partnera vecāku ģimenes izjukšana. Vardarbība ģimenē, veidi, iemesli.	8	20	0	0
Sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem specializācijas vēsturiskie aspekti. Pamatvajadzību nodrošināšanas grūtības – apdraudējuma riski bērnam. Ģimeņu izglītība bērnu ar speciālajām vajadzībām dzīves kvalitātes pilnveidei.	8	20	0	0
Sociālā gadījuma vadīšanas posmi. Gadījuma izvērtēšana un tās instrumenti, ievads “kartēšanas” metodikā, intervences process, noslēgums. Izvērtēšanas ētiskie aspekti. Gadījuma vadīšana, ja vecākiem ir pārtrauktas aizgādības tiesības.	8	20	0	0
Sociālo pakalpojumu grozs ģimenēm ar bērniem, to piesaiste un pārraudzība. Starpinstitucionālā un starpprofesionālu sadarbība gadījuma vadīšanā. Sociālā darbinieka sadarbība ar krīzes centriem – diskusija ar uzaicināto pārstāvis no krīzes centra.	6	20	0	0
Krīzes intervence darbā ar ģimenēm ar bērniem. Pamatvajadzību nodrošinājuma izvērtēšanas instrumenti (apdraudējuma risku, paplašinātā un padziļinātā izvērtēšana). Sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem veikšana vides un epidemioloģiskā riska apstākļos.	6	20	0	0
Studiju kursa tēmu apkopojums. Gala pārbaudījums.	4	0	0	0
Kopā:	48	120	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
<p>Zināšanas:</p> <p>Pārziņa sociālo darbu ar ģimenēm ar bērniem gadījuma vadīšanu, tā risināšanā pieejamiem resursiem un izmantojamiem novērtēšanas un identificēšanas instrumentiem (daudzpakāpju izvērtēšana, intervences un novērtēšanas posmi), veicināta izpratne par pieejām ģimenes politiku izstrādē Latvijā un Eiropā, kā arī par ģimeņu daudzveidību. Pilnveidotas zināšanās par ārkārtas sociālā darba koordinēšanu un organizēšanu.</p>	<p>Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām.</p> <p>Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi.</p> <p>Vērtēšanas kritēriji: Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana – 25%; studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu – 25%; Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana – 50 %.</p> <p>Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analizē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija.</p> <p>Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.</p>
<p>Prasmes:</p> <p>* Spēj identificēt un analizēt ģimenes problēmas, iegūtas prasmes cilvēkresursu un piesaistāmo sociālo pakalpojumu vadībā, starpprofesionālas un starpinstitucionālas komandas darba organizēšanā, students prot kritiski reflektēt par sociālā darba praksi ģimenēm ar bērniem un dažādu valstu pieeju ģimenes politiku veidošanā.</p> <p>* Spēj aktīvi iesaistīties sabiedrībā nozīmīgu sociālo problēmu risināšanā, veicinot sociālo vienošanos un pauzot nevardarbīgu nostāju.</p>	<p>Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām.</p> <p>Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi.</p> <p>Vērtēšanas kritēriji: Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana – 25%; studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu – 25%; Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana – 50 %.</p> <p>Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analizē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija.</p> <p>Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.</p>
<p>Kompetences:</p> <p>Izprot sociālā darba ģimenēm ar bērniem gadījuma vadīšanas procesā pielieto atbilstošas izvērtēšanas, intervences un novērtēšanas metodes, vienlaikus pamatojot to nepieciešamību profesionālajā darbībā, izprot sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem sociālo problēmu specifiku, šīs mērķa grupas vides mijiedarbības konceptualizāciju.</p>	<p>Formatīvā vērtēšana, sniedzot studentiem savlaicīgu, efektīvu un pilnvērtīgu atgriezenisko saikni, reaģējot uz studentu vajadzībām.</p> <p>Summatīvā vērtēšana par patstāvīgo darbu izpildi un par studiju kursa noslēguma darba izpildi.</p> <p>Vērtēšanas kritēriji: Aktīva dalība semināros un grupu darba uzdevumu sagatavošana – 25%; studenta patstāvīgie darbi, kas veido eksāmena vērtējumu – 25%; Studiju kursa gala pārbaudījuma darba prezentēšana – 50 %.</p> <p>Semināru apmeklējums un aktīvās dalības kvalitāti nodrošina: aktīva līdzdalība jautājumu formulēšanā un analizē, novērtēta runas precizitāte, argumentācija, dialogs ar citiem grupas dalībniekiem, individuālo un grupu uzdevumu veikšana, praktisko uzdevumu prezentācija.</p> <p>Summatīvais vērtējums 10 ballu skalā.</p>

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Starppārbaudījums – darbs semināros formatīvā vērtēšana	25

2. Starppārbaudījums – patstāvīgo darbu summatīvais vērtējums	25
Noslēguma refleksija (prezentācija) līdz 10 min. par kompetenču apguvi	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	24.0	24.0	0.0		*	